

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 505/2015
20.04.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац и Звездане Лутовац, чланова већа, у спору тужиоца Д.П. из К., чији је пуномоћник Р.П., адвокат из Ц., против туженог ДОО Ј. из Ц., кога заступа М.Р., адвокат из Б., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 786/14 од 22.08.2014. године, у седници одржаној 20.04.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 786/14 од 22.08.2014. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Сомбору П1 464/13 од 27.05.2013. године, исправљена решењем истог суда под истим бројем од 18.12.2013. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 464/13 од 27.05.2013. године, која је исправљена решењем истог суда под истим бројем од 18.12.2013. године, делимично је усвојен тужбени захтев и тужени обавезан да тужиоцу накнади штету због изгубљене зараде за период од 01.11.2009. до 01.02.2012. године у износу од 579.228,78 динара са законском затезном каматом на појединачно одређене месечне износе од доспелости до исплате, а преко досуђеног износа - до износа од 690.860,92 динар по истом основу тужбени захтев је одбијен. Тужена је обавезана да тужиоцу за период од 01.11.2009. до 01.02.2012. године на наведене износе накнаде штете због изгубљене зараде обрачуна и уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености надлежним фондовима односно Националној служби за запошљавање, према важећим прописима на дан уплате и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 112.769,00 динара са законском затезном каматом од 27.05.2013. године до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 786/14 од 22.08.2014. године жалба тужиоца је одбијена, а жалба туженог делимично усвојена и првостепена пресуда преиначена у делу којим је усвојен тужбени захтев, тако што је захтев тужиоца за накнаду штете због изгубљене зараде за период од 01.11.2009. до 01.02.2012. године, преко износа од 412.019,08 динара са каматом у

појединачно одређеним месечним износима од доспелости до исплате, одбијен, а одбијен је и захтев тужиоца за обрачун и уплату доприноса на износе преко наведених износа на име накнаде штете због изгубљене зараде за период од новембра 2009. до октобра 2010, као и захтев за накнаду трошкова поступка преко износа од 88.080,76 динара са законском затезном каматом од 27.05.2013. године до исплате. У преосталом делу жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 15.396,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд испитао је побијану пресуду применом чл. 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14) и нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда из чл. 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни битна повреда из чл. 374. став 1. у вези чл. 5. Закона о парничном поступку. Уверење Националне службе за запошљавање од 20.05.2013. године прочитано је од стране првостепеног суда у доказном поступку, па се не ради о новом доказу изнетом у жалби.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу на неодређено време код туженог, на пословима ватрогасац-портир све до 31.10.2009. године. Решењем туженог од 28.10.2009. године отказан му је уговор о раду због престанка потребе за његовим радом у складу са организационим променама код туженог. Пресудом Основног суда у Сомбору П1 777/2010 од 08.04.2011. године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1841/11 од 21.11.2011. године, поништено је наведено решење туженог и тужени обавезан да тужиоца врати на рад. Тужилац се вратио на рад 01.02.2012. године, а тужени га је распоредио на послове у Сектору производње, Служба одржавања у оквиру Дирекције операција. Економским вештачењем су утврђени износи нето зараде, односно основне зараде са минулим радом за тужиоца за сваки месец појединачно за период од новембра 2009. закључно са јануаром 2012. године у укупном износу од 579.228,78 динара. Од престанка радног односа до враћања тужиоца на рад код туженог тужилац није засновао радни однос код другог послодавца. Био је на евиденцији незапослених лица код НСЗ од 12.11.2009. до 31.01.2012. године.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је обавезао туженог да тужиоцу накнади штету због изгубљене зараде за период од новембра 2009. до фебруара 2012. године у износу од 579.228,78 динара са каматом и да на појединачно одређене месечне износе изврши уплату доприноса за тужиоца надлежним органима.

Одлучујући о жалби туженог, другостепени суд је делимично преиначио првостепену пресуду и преко износа од 412.019,08 динара са каматом на име накнаде штете због изгубљене зараде тужиоца за период од 01.11.2009. до

01.02.2012. године одбио тужбени захтев, а одбио је и захтев за обрачун и уплату доприноса надлежним органима преко износа накнаде штете због изгубљене зараде за наведени период.

У ревизији тужиоца основано се указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Правне последице незаконите одлуке о престанку радног односа прописане су чланом 191. став 1. до 3. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05 са изменама). Према чл. 191. став 2. овог закона, поред враћања на рад, послодавац је дужан да запосленом исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која му припадају по закону, општем акту и уговору о раду и уплати доприносе за обавезно социјално осигурање. При том, према ставу 3. истог члана, накнада штете умањује се за износ прихода које је запослени остварио по основу рада, по престанку радног односа.

Према чл. 64. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС“ бр. 36/09, 88/10), обавезно осигурање за случај незапослености је део система обавезног социјалног осигурања грађана којим се обезбеђују права за случај незапослености на начелима обавезности, узајамности и солидарности. Та права су, према ставу 2. истог члана, новчана накнада, здравствено осигурање и пензијско и инвалидско осигурање у складу са законом и друга права у складу са законом. Према чл. 65. истог закона, средства за остваривање права из обавезног осигурања обезбеђују се из доприноса за обавезно осигурање за случај незапослености и из других средстава обезбеђених у складу са законом. Право незапосленог на новчану накнаду у случају престанка радног односа или престанка обавезног осигурања, по таксативно набројаним основима, прописано је чланом 67. овог закона.

Како право на новчану накнаду у случају незапослености произлази из обавезног социјалног осигурања грађана, накнада примљена по том основу, без обзира на то из ког разлога је дошло до престанка радног односа, не може се сматрати приходом који је запослени остварио по основу рада, по престанку радног односа, применом чл. 191. став 3. Закона о раду. То значи да накнада штете није могла бити умањена за износ примљене накнаде од Националне службе за запошљавање за период од 01.11.2009. до 31.10.2010. године у износу од 167.209,70 динара, како погрешно закључује другостепени суд.

Притом, према чл. 9. став 1. тачка 4. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01 са изменама), накнада за време незапослености изузета је из дохотка за опорезивање. Чланом 13. до 14б овог закона прописано је шта може бити предмет опорезивања (зарада која се остварује по основу радног односа, дефинисана законом којим се уређују радни односи и друга примања запослених, као и др). Питање да ли ће Национална служба за запошљавање тражити од запосленог враћање накнаде која му је исплаћивана у периоду док се водио као незапослено лице представља хипотетичко питање и у моменту исплате накнаде изгубљене зараде (накнаде штете) не може се узети у обзир. У сваком случају, ако до тога дође, то се може захтевати у посебном поступку и на основу одговарајуће одлуке.

Како је првостепени суд правилно применио материјално право, када је обавезао туженог да тужиоцу накнади штету због изгубљене зараде за период од 01.11.2009. до 01.02.2012. године у износу од 579.228,78 динара са каматом, на начин одређен у изреци ове пресуде и да за исти период на појединачно одређене износе накнаде штете обрачуна и уплати доприносе надлежним органима, Врховни касациони суд је, на основу овлашћења из чл. 416. став 1. ЗПП преиначио другостепену пресуду и одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Предраг Трифуновић, с.р.**